

Can bulmuş heykeller...

Sanatçı Server Demirtaş'ın 'Hayal Makinesi' başlıklı sergisi Bozlu Art Project'te açıldı. Demirtaş, otomat teknolojisini kullandığı işleri için 'Ben bir duygunun peşindeyim' diyor.

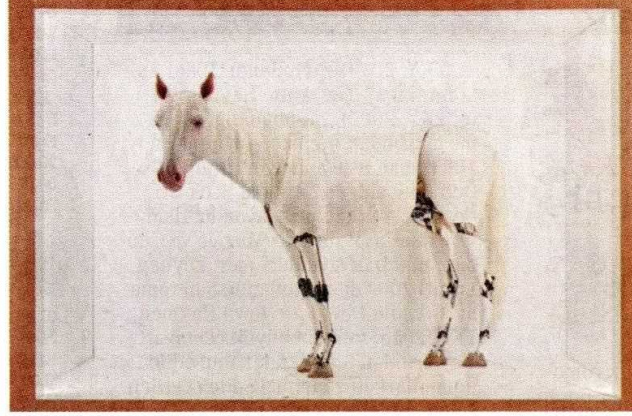
12. Contemporaray İstanbul sanat fuarının en çok ilgi çeken işlerinden biri bir attı. Evet, yanlış okumadınız; bir at. Ama tabii bu öyle bildiğiniz, kanlı canlı atlardan değil; bembeyaz, baktığınızda gerçeğinden ayırt edilemeyecek den-

EMRAH KOLUKISA

li doğal ve arada bir hareket eden robotik bir heykel... Server Demirtaş'ın yaptığı ve şu sıralar Bozlu Art Project'in Nişantaşı'ndaki mekânında sergilenen hiperrealist "At" pek benzerine rastlamadığımız bir teknikle yapılmış, fuarda gören bir izleyicinin deyişiyle "Sanatla teknolojiyi birleştiren" bir iş.

"Bu aslında yeni bir teknik değil. Leonardo'ya kadar gidiyor geçmiş, hatta bizim El Cezeri'miz ondan da eski. Leonardo da ondan görmüş muhtemelen" diyor Server Demirtaş, "At"ın karşısında oturup işlerini konuştuğumuz sırada. "İşlerime robot denmesini hiç ismiyorum, benim robotlarla ilgim yok" diyor Demirtaş ve ekliyor: "Ben robotik olanı kullanıp bir duyguya ulaşmak istiyorum. O duygu çok tanımlanabilir bir şey değil ama, onu ancak Tanrı tanımlar. Biz böyle niye dünyaya geldik, ne yapıyoruz, kendimizi arı-

yoruz ve beni de böyle bir arayışın peşinde bu ilgilendirdi."

Bozlu Art Project'teki "Hayal Makinesi" başlıklı serginin de merkezinde olan "At"ın hikâyesini bakın nasıl anlatıyor Demirtaş: "Anri Sala adında bir video sanatçısının 2002'de yaptığı bir iş vardı. Karanlık bir iş... Bir yol kenarında duran siyah bir at, Anri Sala sabaha kadar onu çekiyor. At duruyor böyle, hiç kıvıldamadan. Arabalar geçiyor yanından... Sahipsiz, susuz, yemeksiz bir at... Sonra yoruluyor at, bir bacağı kaldırıyor, öyle tutuyor... Arada sağa sola bakıyor... Ben ondan çok etkilendim ama o zamanlar bunları yapacak teknoloji yoktu daha. Birkaç sene önce artık o cesareti buldum, artık yaparım de-

dim ve 2-2.5 yıl bununla uğraşıp bitirdim."

Otomat teknolojisi

Robotik heykelleri incelediğim bir hayli mühendislik bilgisi ve deneyimi gerektiğini düşünüp ne eğitimi aldığımı soruyoruz Demirtaş'a. 1984 yılında Akademi'nin resim bölümünden mezun olduğunu söyleyen sanatçı, babasının üteleri, televizyonları, radyoları tamir ettiği atölyesinde büyüdüğünü anlatıyor: "Bütün mahallenin tamir işlerini babam yapardı. Ben o zaman bütün o malzemelerin işleyişlerini, aslında hiçbirinin öyle pek de bilinmedik bir şey olmadığını anladım orada. Küçük yaşta edindiğim bu görgü ve deneyimler beni çok etkiledi. Bir kez

daha söyledim, tekrar edeyim, babamın ellerinden öperim, benim ilk ustamdır." Server Demirtaş'ın heykelleri komplike bilgisayar yazılımlarıyla, devrelerle, mikroçiplerle değil, çok daha basit bir teknoloji olan otomat teknolojisinden faydalanarak yapılmış. "Bir tane motor diski çeviriyor, bir sürü diski çeviriyor, her diskin üzerinde de iniş çıkışlar var. Onların üzerinde de kollar var, kollar indikçe teli çekiyor. Teli çekince de işte kafasını oynatıyor, bacağına kaldırıyor... Yazılımım o yani" diyor Demirtaş gülererek. Sergideki işlerden birinin Chris Cunnigham'ın Björk'ün "All Is Full of Love" klibindeki beyaz robotları hatırlattığını söylediğimizde hemen atılıyor Demirtaş: "Ben Cunningham'ı çok seviyorum. Ondan da çok etkilendim elbette, kimlerden etkilenmiyorum ki. İlk işlerim onunkilere benzer, ama onunkiler animasyon aslında. Yani bir tane robot var, onu anime ederek oynatıyorlar. Bense doğrudan hareket edenini yapıyorum. Tabii ki birilerinden etkileniyorsunuz, ama önemli olan etki düzeyinde kalmak. Siz yapmak istediğinizi başka türlü yapmalısınız. Yoksa benzer şeyleri evirip çevirmiş oluruz sadece."

"Hayal Makinesi" 22 Ekim'e dek Nişantaşı'ndaki Bozlu Art Project'te görülebilir.